

OKM:n työryhmä perusopetuksen oppimistulosten vahvistamiseksi

Aika: ma 3.2.2025 klo 13.00–15.00

Paikka: Hybridi (Teams + Meritullinkatu 10, Helsinki. Kokoushuone Seminarium)

Osallistujat:

Osallistujat ylijohtaja Eeva-Riitta Pirhonen, puheenjohtaja
johtaja Jarkko Niiranen, varapuheenjohtaja
neuvotteleva virkamies Minna Polvinen
Opetusneuvos Erja Vitikka, opetus- ja kulttuuriministeriö
erityisasiantuntija Anssi Pirttijärvi
toiminnanjohtaja Micaela Romantschuk
förbundssekreterare Pocke Wickström
yksikön johtaja Salla Venäläinen,
johtava arviointiasiantuntija Matti Suomilammi
koulutuspolitiikan päällikkö Jaakko Salo
opetusneuvos Sanna Voipio-Huovinen
yksikön päällikkö, opetusneuvos Lucina Hänninen
toimitusjohtaja Susanna Niinistö-Sivuranta
erityisasiantuntija Mari Sjöström
toiminnanjohtaja Saija Ohtonen-Jones
opinto-ohjaaja Kati Ainassaari
luokanopettaja, Rehtori Marko Jokinen
rehtori Jari Koski
rehtori Jaakko Sarmola
koulutustoimikunnan puheenjohtaja Tuula Havonen
opetusneuvos Tommi Karjalainen, sihteeri
opetusneuvos Piia Kola-Torvinen, sihteeri
arviointiasiantuntija Jukka Marjanen, sihteeri

Poissa:

opetusneuvos Mika Puukko
lehtori Tuomo Riekinen

Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden toteaminen

Kokouksen esityslistan hyväksyminen

Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

1 Asiakohta 1 Oppimaan oppimisen valtakunnallinen tutkimus 2024 (professori

Mari-Pauliina Vainikainen TaY)

Mari-Pauliina Vainikainen esitteli tuloksia. Powerpoint-esitys teamsissa.

Keskustelua:

- Tulokset yhteydessä opettajien kokemukseen siitä, että haluttomuus ja yrittämisen puute yhteydessä tulosten laskuun
- Tulosten perusteella koulu ei ehkä ensimmäisenä syyllinen tulosten laskuun, nuorten kokemusmaailma sellainen, johon aikuiset eivät näe
- Sattumaa helppo syyttää koulumenestyksen heikkoudesta, vaikka syyt muualla/itsessä
- Korrelaatiot asenteiden ja oppimistulosten välillä loogisia, mutta suhteet asenteiden välillä muuttuneet aiemmista vuosista
- Myönteiselle koulupuheelle olisi syytä löytää tilaa
- Toimintakulttuurin rooli oppimiserojen ja asenne-erojen tasoittamisessa tärkeä
- Poliittinen keskustelu kääntyy helposti kännyköihin toimintakulttuurin sijaan
- ”Vahvuuspedagogiikkakeskustelu” voitaisiin liittää tähän keskusteluun. Kaksiteräinen miekka: vahvuuksien painottaminen ja sisäsyntyiset ominaisuudet oppimistulosten selittäjänä vs. oma panostus ja sinnikäs työnteke

2 Asiakohta 2 KARVIN 6lk pitkittäistutkimuksen tulokset (johtava

arviointiasiantuntija Matti Suomilammi, KARVI)

Matti Suomilammi esitteli tuloksia. Powerpoint-esitys teamsissa.

Keskustelua:

- Äidinkielen opettamiseen ei ehkä kouluissa satsata tarpeeksi, jos ei ole opettajankoulussa erikoistunut? Kuinka moni valitsee opettajankoulutuksessa oppiaineikseen äidinkielen?
- Tämä näyttää pitävän paikkansa myös tilastojen perusteella? (Esim. Vaasa) Vieraita kieliäkään ei opettajan koulutuksessa oikein opiskella.

MUISTIO 3.2.2025

- Arviointikriteerien toimivuus etenkin äidinkielessä kyseenalainen. Äidinkielen kriteerit kaikkein laajimmat ja opettajan kannalta erittäin vaikeasti sovellettavat. → Arvioinnin yhteismitallistaminen näiden pohjalta hyvin hankalaa. (Matematiikassa päinvastoin paljon selkeämmät) → Arviointikriteerien yksinkertaistaminen ja karsiminen
- 10 % kertoi, että mennään yli suositusryhmäkoon (25 oppilasta) → Iso luku. Ongelmana ei ole keskimääräinen ryhmäkoko vaan se, että liikaa ryhmiä, jotka liian suuria. (Lukuja ja tuloksia pitää tosin vielä tarkentaa, että onko todenmukainen.)
- Tulosten perusteella näyttäisi olevan entistä vähemmän erittäin hyvin ja heikosti osaavia. Keskiryhmä näyttäisi kuitenkin painottuvan heikkoon suuntaan.
- Työn liika määrä (opettajien) otettiin aiheellisesti esille. Tosin opettajien asennekin voi vaatia korjaamista. (Ohjaaja ei koulussa opettajia vaan oppilaita varten.)
- Vanhempien odotukset ja kiinnostus laskevat opintojen edetessä → Mielenkiintoinen, mutta huolestuttava tieto
- Vanhempien rooli koulunkäynnin tukena olisi määriteltävä uudelleen → Mitä vanhemmilta odotetaan nykyajan koulunkäynnin tukemisessa?
- Vanhempien omat asenteet koulua ja koulutusta kohtaan
- Vanhempien rooli yhteisöllisyyden luomisessa
- Kriteerit heijastavat OPS:n tavoitteiden määrää. Tätä olisi myös syytä tarkastella.
-

3 Asiakohta 3 Oppilasarviointi, OPS arviointikriteerit (opetusneuvos Riia

Palmqvist, OPH)

Riia Palmqvist esitteli tuloksia. Powerpoint-esitys teamsissa.

Keskustelua:

- Arviointikohteita liikaa
- Arviointi edellä ei tulisi mennä. Oppimistavoitteet ensin, sitten opetus ja arviointi mukautuu näihin. (Muuten saadaan sitä, mitä arvioidaan.)
- Kompensaatioperiaatteen ongelmallisuus
- Vaatimustason heikkeneminen ja luokalle jäämisen harvinaisuus voi johtaa ongelmiin yhdeksänsille luokille tultaessa
- Kriteerikokonaisuus rakennettu OPSn 2014 päälle, eli kehitetty tavallaan jälkikäteen → Voi olla epäsuhtaa tai yhteensopimattomuuksia sekä (liikaa) laajuutta
- OPS varsin tavoitelähtöinen, mutta onko sisällöt unohdettu OPS:ssa? Matematiikassa selkeämmin sisältöjä ja samalla selkeimmät kriteerit. → Onko yhteys?
- Onko arvioinnin summatiivinen tehtävä ja päättöarvosanojen anto jäänyt hieman pienelle painolle suhteessa formatiiviseen OPS:ssa?

MUISTIO 3.2.2025

- Noudatetaanko OPS:n arviointikokonaisuutta oikeasti käytännössä, koska se on niin hankala?
- Kansalliset arviointipaketit, jotka opettajien käytössä (vs. kansalliset (loppu-)kokeet)
- Oppiaineiden sisältöjen ja kriteerien tarkentaminen tärkeää myös oppilaille ja esim. erityisopettajille (aineopettajilla voi olla homma hanskassa kyllä)
- Arviointi-käsitteen rinnalla voisi OPS:ssa puhua palautteesta, jos ei vaikuta arvosanaan (esim. vertaisarviointi yms.)

4 Asiakohta 4 OKM arviointiryhmän toiminta (Tommi Karjalainen, OKM)

Tommi Karjalainen kertoi pääkohdat ryhmästä ja sen tehtävästä.

5 Asiakohta 5 Alatyöryhmien toimeksiannon läpikäynti (Sihteeristö; Tommi Karjalainen, Pia-Kola Torvinen, Jukka Marjanen)

Käytiin lyhyesti läpi alatyöryhmien toimeksiantoa.

6 Kokouksen päättäminen